

СВЪТУЛКА

ЛОВДЖИЙСКИ РАЗКАЗИ

Кума лиса

Бъше пазаренъ день. Предъ кръчмата на Пъю Геневъ не-търпеливо тропаха и прухтѣха двата му охранени коня, впрегнати въ нова каруца. Нѣколко селяни се готовѣха да идатъ въ града на пазаръ. Между тѣхъ бъше и дѣдо Нейко. До себе си той бѣ оставилъ нѣколко лисичи кожи, които носѣше за проданъ. Митко, другаритѣ му и още много деца се бѣха струпали около стария ловецъ. Едни отъ децата ровѣха кожитѣ, други приглаждаха космитѣ имъ, а трети се радваха на дългитѣ и рунтави лисичи опашки.

— Защо, дѣдо Нейко, всички лисици иматъ единъ и сѫщи цвѣтѣ¹ а не сѫ като кучетата: сиви, черни, бѣли и шарени? — запита Митко.

— Защо, ли? Защото този цвѣтъ прави лисицата мжчно забележима отъ хора и отъ животни, когато се намира въ зелена или въ суха трева, между камъни, въ нивите или въ гората. И това ѝ помага по-лесно да си хваща плячката и да се укрие отъ враговетѣ си. А другитѣ цвѣтове лесно се забелязватъ. Лисицата дебне жертвите си и се присламчва близко до тѣхъ, като пълзи безшумно по коремъ и съ единъ скокъ като котка ги сграбчува. А ако лисицата бѣше бѣла, черна или шарена, животните още отдалече щѣха да я забележатъ, щѣха да избѣгатъ и кумичката щѣше да остане гладка.

— Ами ти какъ можа да убиешъ толкова лисици? Защо тѣ не се укриха отъ тебе и какъ ти можа да ги видишъ?

— Ехъ, какъ. То е животно: колкото и да е хитро и умно, колкото и предпазителни срѣдства да му е даль Богъ, пакъ не може да бѫде по-хитро и по-умно отъ човѣка, за да избѣга отъ неговото око, а най-главно да убѣгне отъ обонянието на кучетата. Но имало е случаи, когато Кума Лиса съ своята смѣлост и безстрашие, съ своето лукавство и съобразителност надхитрява и човѣка. Миналата година, нали знаете, бѣше влѣзла една лисица въ курника на Хърлевъ Герги. Той нали живѣе на край село и, като бедень човѣкъ, нѣма куче въ двора си. Бѣше му издущила Кума Лиса всичкитѣ кокошчици. И необезпокоявана отъ никого, яла до насита. Яла толкова много, че не могла да излѣзе презъ малката дупка, презъ която влѣзла, като била гладна. Случило се въ това време Герги излѣзъль на двора и отишъль къмъ курника. Забелязалъ той, че нѣщо шава тамъ. Надникналъ вжтре и що да види: кокошкитѣ издущени, а на срѣдъ курника лежи една умрѣла лисица.

— Ахъ, ами защо умрѣла? — извикаха нѣколко деца.

— Чакайте, не бѣрзайте, — успокои ги дѣдо Нейко. — Развикалъ се Герги, станала изплашена жена му, притекли се и съседи. Гледатъ — лисицата мъртва. Отворили вратичката на курника, хванали я за опашката, измъкнали я на двора. Захвърлили я тамъ и започнали да се тюхкатъ за кокошкитѣ. А Кума Лиса скочила и бѣжъ презъ полето, право въ гората за срамъ на всички. Като се отдалечила доста и се видѣли въ безопасностъ, тя